

Nieuwe generatie documentairemakers krijgt kans op Canvas

■ Jeroen van der Stock (l.), Bram Van Paesschen (m.) en Thom Vander Beken: jonge regisseurs met een eigenzinnige kijk op het genre van de documentaire. 'Mensen zeiden vroeger: we hebben een film over Congo, Servië, China gezien. Nu wordt dat: een film van Jeroen, Bram of Thom.'

'Soms moet je het verhaal een beetje manipuleren'

Canvas zendt woensdagavond de documentaire *Lost in Transition* van Thom Vander Beken uit. Vorige week was al *Wild Beast* van Jeroen Van der Stock te zien, binnenkort ook *Pale Peko Bantu* van Bram Van Paesschen. Gesprek met een nieuwe generatie documentairemakers.

DOOR JOZEFIE VAN BEEK

Jeroen Van der Stock maakte met *Wild Beast* een portret van een Chinese figurant die bij de filmstudio's van Hengdian woont. *Lost in Transition* van Thom Vander Beken vertelt het verhaal van een generatie jongeren die opgroeide tijdens het Balkanconflict in Servië. Bram Van Paesschen ten slotte maakte een drieluik over Congo. In het eerste deel (geproduceerd door Canvas, de volgende twee worden geproduceerd door Savage Film) volgt hij Isaac Mbuyi, die in de verlaten mijnen van Kolwezi met blote handen kobalt opgraaft.

Producent Bart Van Langendonck van Savage Film spreekt over een nieuwe generatie, onder meer omdat jullie gebruik maken van fictionele elementen.

Van Paesschen: "Ik gebruik voice-over, ingesproken door de hoofdpersonages. Die tekst heb ik bijna volledig zelf geschreven. Dankzij de fictie kan ik beter de waarheid vertellen. Ik ga op zoek naar wat achter de feiten ligt. Dat probeer ik in scène te zetten."

Van der Stock: "Werner Herzog zei al dat feit en waarheid twee

verschillende dingen zijn. Een verhaal vertellen kun je soms beter door het te manipuleren, door hier en daar iets toe te voegen dat misschien niet strookt met de werkelijkheid. Daardoor krijgt het een extra dimensie. Een documentaire is altijd subjectief."

Vander Beken: "Mensen hebben soms een heel traditionele opvatting over het genre. Ze verwachten dat documentaires de realiteit weergeven, terwijl er net als in fictiefilms een regisseur aanwezig is die de verhaallijn en de personages kiest en die tijdens het monteren de structuur bepaalt."

Van der Stock: "Voor mij slaat dat fictieve ook op de manier van filmen. Die is bij ons alledrie bewust erg filmisch."

Die sterke beeldentaal valt inderdaad op.

Van Paesschen: "De vorm wordt vaak verwaarloosd in documentaires, terwijl ethiek toch deel uitmaakt van het woord esthetiek. Ik ga dus altijd op zoek naar een vorm die ethisch is. Door daarover na te denken, maak je het verhaal sterker. Daarom werk ik ook altijd met cameraman Emmanuel Gras. Hij gaat samen met mij op zoek naar de juiste vorm."

Bram en Jeroen, ook jullie werkten samen met Emmanuel Gras.

Van der Stock: "Ik kende het werk van Emmanuel dankzij een andere film van Bram, *World of Blue. Land of O*. Die beelden vond ik zeer puur. Tijdens de research en de draaiperiode van *Pale Peko Bantu* ben ik met Bram meegegaan naar Kolwezi. Daar heb ik Emmanuel leren kennen. Toen ik hem vertelde over mijn project, begreep hij zeer snel wat mijn bedoeling was."

Bram, je schrijft in je dossier over *Pale Peko Bantu II*: 'Ik ken Kolwezi ondertussen en Kolwezi kent mij.' Is het belangrijk dat een documentairemaker zichzelf laat kennen?

Van Paesschen: "Absoluut. Je moet eerlijk zijn tegenover de mensen die je filmt. Daarom probeer ik mezelf ook te laten kennen. Ik zoek contact, ben vriende-

Wederzijds vertrouwen creëren heeft vooral te maken met tijd. Je moet tijd doorbrengen met je personage. Ik heb vaak in de kamer van mijn hoofdpersonage Fang Xu Shi geslapen op een houten constructie, zelfs in de zomer toen het 40 graden was."

Het valt me op dat jullie alledrie over personages spreken.

Van Paesschen: "Ik zie ook mezelf als een personage. In werkelijkheid ben ik natuurlijk veel complexer. In de film toon ik enkel Bram de regisseur. Als je beelden schiet en ze dan drie maanden lang aan de montagetafel bekijkt, dan worden mensen echt personages. Ze worden bijna ontmenselijk."

Wat maakt jullie tot een nieuwe generatie?

Vander Beken: "Vroeger ging het bij documentaires alleen om het onderwerp en waren de regisseurs

BRAM VAN PAESSCHEN: Als je beelden drie maanden bekijkt op de montagetafel, dan worden mensen personages. Ze worden bijna ontmenselijk

lijk en geïnteresseerd. Dat zijn ze niet gewoon. Vele blanken zijn daar redelijk grof en neerbuigend tegen zwarten."

Van der Stock: "Een band hebben met je personage is belangrijk. Ik probeer hen zeer goed te doorgronden en hen ook de kans te geven om mij te leren kennen.

inwisselbaar. Mensen zeiden dat ze een film over China, Congo of Servië hadden gezien. Nu zeggen ze dat ze een film van Jeroen, Bram of Thom gezien hebben. Documentaireregisseurs zijn zelfbewuster geworden, onze naam plakt op die film. Documentaires zijn auteursfilms geworden."

DeMorgen een open geest belooft meer

HUMO JIM studio brussel

overzicht december 2008

PETROL

PETROL: D'HERSOUVILLEKAAI 25, ANTWERPEN ZUID - INFO: 03/226 4963 - WWW.PETROLCLUB.BE - VOORVERKOOP: FNAC

ZA 13 DEC | 23u | 8-10€
Ata [DE]
My My [DE, live]
Roman Fluegel (Alter Ego) [DE]
Zach Hill & Peer Pressure [US, live]
Morse label night met:
Hugh Like [BE, dj/live]
Almas [BE, live]
Morse Inspectors [BE, Decks & Efx]

VR 19 DEC | 22u | 10-12€
DJ Hype & Daddy Earl [UK]
Dusk + Blackdown [UK]
Mala (Digital Mystikz) [UK]
Flame [BE]
Goldorak & Solpher [BE]
Murdock [BE]

ZA 20 DEC | 22u
gratis voor 23u | 10€ na 23u
The Sedan Vault [BE, live]
Lytz a.k.a. Lützenkirchen [DE]
Skinnerbox [DE, live]
Monica Elektronica [NL]
Ramon Tapia [BE]
Louis Katorz [BE]
Nils Holgerffun [BE]

ZA 27 DEC | 22u | 12-15€
Tiefschwarz [DE]
Dr. Lektroluv [BE]
Sound Of Stereo [BE]

WO 31 DEC | 0u | 8-10€
Josz Lebon [NL]
Guy Ohm [BE]
Nils Holgerffun [BE]
Fredo & Thang [BE]
Louis Katorz [BE]

studio brussel WIN FOR LIFE

meer op www.ClubCircuit.be

DeMorgen presenteert

ClubCircuit

CONCERTAGENDA

High Tone + Brain Damage
10/12/08 • AB @ VK*
www.vkconcerts.be

Hufflington
10/12/08 • VUB Kultuurkaffee
www.vub.ac.be/cultuur

Guapo - Isis
10/12/08 • Democracy @ Vooruit
www.democracy.be

Montevideo vs Compuphonic
10/12/08 • AB @ VUB Kultuurkaffee
www.vub.ac.be/cultuur

Chip Taylor
12/12/08 • N9 Villa
www.n9.be

Wintersleep - Berg Sans Nipple
12/12/08 • AB @ Recyclart
www.recyclart.be

Pub & Pliant - Shed - Aardvarck
13/12/08 • Recyclart
www.recyclart.be

Ata - My My - Roman Fluegel
Zach Hill & Peer Pressure
Hugh Like - Almas
13/12/08 • Petrol
www.petrolclub.be

Tindersticks - Murder
14/12/08 • Cactus @ Concertgebouw
www.cactusmusic.be

The (International) Noise Conspiracy
Johnny Berlin
17/12/08 • Nijdrop
www.nijdrop.be

Thee Andrews Surfers Royale
18/12/08 • De Zwerver @ Terminus
www.leffingeleuren.be

Big Jay McNeely & His LA All Stars
19/12/08 • N9 Villa
www.n9.be

Freddy's Lust For Life met o.a.
Freddy De Vadder - Gunter Lamoot
Lalalover - Luc De Vos
19/12/08 • Democracy @ Minnemeers
www.democracy.be

Blackbox Revelation - Van Jets dj's
The Hickey Underworld
19/12/08 • De Zwerver @ Terminus
www.leffingeleuren.be

The Sedan Vault - Lytz -
Skinnerbox - Monica Elektronica e.a.
20/12/08 • Petrol
www.petrolclub.be

Madensuyu - Boston Tea Party
21/12/08 • 4AD
www.4ad.be

David Grubbs - The Big Pink
17/01/09 • De Kreun
www.dekreun.be

Finn - Yuko
17/01/09 • 4AD
www.4ad.be

No Use For A Name - Only Crime
30/01/09 • VK ism Heartbreaktunes
www.vkconcerts.be

Hitch - The Black Heart Rebellion
31/01/09 • De Kreun
www.dekreun.be

Keziah Jones
08/02/09 • Cactus Club @ MaZ
www.cactusmusic.be

studio brussel WIN FOR LIFE

meer op www.ClubCircuit.be